

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

**Ορκωμοσία νέων Δημοτικών αρχών,
Αποποίηση εκλογής,
Αντικατάσταση και αναπλήρωση δημοτικών
συμβούλων, συμβούλων και προέδρων δημοτικών
κοινοτήτων**

Αριθμός Εγκυκλίου: 1275

Α.Π.: 103635/1-12-2023

Περιεχόμενα

<u>Εισαγωγή.....</u>	3
<u>Α. Ορκωμοσία νέων αρχών .....</u>	3
<u>1. Γενικά.....</u>	3
<u>2. Τόπος και χρόνος ορκωμοσίας .....</u>	5
<u>3. Πρόσκληση ορκωμοσίας .....</u>	6
<u>4. Διαδικασία Ορκωμοσίας.....</u>	7
<u>5. Πρακτικό ορκωμοσίας .....</u>	8
<u>6. Περίπτωση μη ορκωμοσίας αιρετού .....</u>	8
<u>Β. Αποποίηση εκλογής - Αντικατάσταση και αναπλήρωση δημοτικών συμβούλων, συμβούλων και προέδρων δημοτικών κοινοτήτων .....</u>	9
<u>1. Αποποίηση εκλογής .....</u>	9
<u>2. Αντικατάσταση συμβούλων και προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων .....</u>	11
<u>3. Τελικές διευκρινήσεις.....</u>	12
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ... ..</u>	16
<u>Πρότυπα πρακτικών και προσκλήσεων .....</u>	16
<u>1.1 Πρόσκληση Δημάρχου για ορκωμοσία αιρετών .....</u>	16
<u>1.2 Πρακτικό ορκωμοσίας αιρετών Δήμων.....</u>	17
<u>1.3 Δήλωση αποποίησης εκλογής Δημάρχου από το αιρετό αξίωμά του .....</u>	19
<u>Διαδικασία αναπλήρωσης μελών συλλογικών οργάνων .....</u>	20
<u>Νομοθεσία .....</u>	23

Εισαγωγή

Με τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών της 8ης Οκτωβρίου και, όπου ήταν αναγκαίο, των επαναληπτικών εκλογών της 15ης Οκτωβρίου 2023, αναδείχθηκαν οι νέες αρχές διοίκησης των δήμων.¹

Με την παρούσα εγκύκλιο, δίδονται οι απαραίτητες διευκρινίσεις αναφορικά με την ορκωμοσία των νέων δημοτικών αρχών. Επίσης, επισημαίνονται θέματα που αφορούν στην πιθανή αποποίηση εκλογής εκ μέρους εκλεγμένων αιρετών, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την πιθανή αντικατάσταση και αναπλήρωση μελών των δημοτικών συμβουλίων, των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων δημοτικών κοινοτήτων. Τα ανωτέρω θέματα αποτελούν την αναγκαία προϋπόθεση για τη νόμιμη εγκατάσταση των αιρετών οργάνων διοίκησης των δήμων.

Α. Ορκωμοσία νέων αρχών

1. Γενικά

Ο νομοθέτης επιβάλλει στα πρόσωπα που αναδείχθηκαν από τις εκλογές στα αιρετά αξιώματα του οικείου δήμου και δεν αποποιούνται την εκλογή τους, να **εγκαθίστανται και να αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους**, ευθύς, με την έναρξη της θητείας τους, δηλαδή την **1η Ιανουαρίου 2024**.²

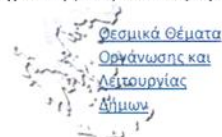
Η **θητεία** των δημοτικών αρχών είναι **πενταετής**. Για την επικείμενη δημοτική περίοδο, η εγκατάσταση των νέων αρχών θα γίνει την 1η Ιανουαρίου 2024 και η θητεία τους θα λήξει την 31η Δεκεμβρίου 2028.³

Ως **απαραίτητη προϋπόθεση** για την ως άνω εγκατάσταση και ανάληψη καθηκόντων, ο νομοθέτης προβλέπει την **προηγούμενη ορκωμοσία των εκλεγέντων**, με την οποία δεσμεύονται

¹ Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4804/2021 (Α' 90), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 24 του ν. 5056/2023 (Α' 163), τα όργανα διοίκησης των δήμων είναι το δημοτικό συμβούλιο, η δημοτική επιτροπή και ο δήμαρχος. Η έναρξη δε ισχύος της παρ. 1 του άρθρου 3 ορίζεται η 1η.1.2024, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 5056/2023.

² Η εν λόγω εγκατάσταση και ανάληψη καθηκόντων από τη νέα δημοτική αρχή, δεν απαιτεί την υπογραφή κάποιου πρωτοκόλλου/πρακτικού παράδοσης - παραλαβής με την απελθούσα δημοτική αρχή

³ Άρθρο 5 παρ. 4 του ν. 4804/2021. Η νομοθεσία, όπως ισχύει, παρατίθεται στο Παράρτημα της παρούσας εγκυκλίου.

να διοικήσουν τον δήμο σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους.⁴ Η **ορκωμοσία**, επομένως, είναι **πράξη εσωτερικής φύσης**, που δηλώνει μία ηθική δέσμευση και **δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη**.⁵

Οι **υπόχρεοι σε ορκωμοσία, προκειμένου να αναλάβουν καθήκοντα, είναι:**

- ο Δήμαρχος,
- οι τακτικοί Δημοτικοί Σύμβουλοι,
- οι τακτικοί Σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων,
- οι Πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων,

όπως αυτοί αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου.⁶

Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημανθεί ότι **δεν καλείται για ορκωμοσία όποιος εξελέγη σε αιρετό αξίωμα του οικείου δήμου και εξέπεσε αυτού, λόγω οφειλής του προς τον δήμο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 11 του ν. 4804/2021.**

Η υποχρέωση της ορκωμοσίας επιβάλλεται, διότι ο νομοθέτης δεν δέχεται την εγκατάσταση και την επαγόμενη ανάληψη καθηκόντων, χωρίς να έχουν ήδη ορκισθεί οι εκλεγέντες. Για τον λόγο αυτό, άλλωστε, προβλέπει την **αυτοδίκαιη έκπτωση** (με διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α.) **αυτών που δεν συμμορφώνονται προς την υποχρέωση ορκωμοσίας εντός της νόμιμης προθεσμίας**⁷ και, περαιτέρω, την κίνηση ταχείας διαδικασίας για την ορκωμοσία των αναπληρωματικών τους και την ανάληψη καθηκόντων από αυτούς.⁸ Σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι ως άνω διατάξεις δεν αντιβαίνουν στις αρχές της λαϊκής κυριαρχίας και της αναλογικότητας, ούτε σε άλλη συνταγματική διάταξη ή αρχή.⁹

Σημειώνεται, επίσης, ότι **κάθε δημοτική περίοδος και, συνεπώς, κάθε θητεία των αιρετών, είναι αυτοτελής**.¹⁰

⁴ Άρθρο 37 παρ. 1 του ν. 4804/2021.

⁵ ΣτΕ 1314/1983.

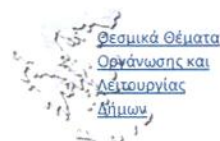
⁶ Άρθρο 36 παρ. 1 του ν. 4804/2021

⁷ Άρθρο 38 παρ. 2 του ν. 4804/2021. Επίσης, σύμφωνα με την [ΣτΕ 2114/2008](#), σκ. 5 «...ο νομοθέτης επιβάλλει σ' αυτούς που παραλείπουν υπαιτιώς να προσέλθουν εμπροθέσμως για ορκωμοσία, προ της νομίμου ενάρξεως της θητείας τους, αυτοδικαίως την έκπτωση από το αξίωμά τους, την οποία αρμοδίως διαπιστώνει είτε ο δήμαρχος που έχει την ευθύνη να κινησει «αμέσως» την διαδικασία για την ορκωμοσία των αναπληρωματικών τους και την ανάληψη καθηκόντων από αυτούς (πρβλ. ΣτΕ 2132/2004 επτ.) είτε ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας [νυν Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης] κατά την άσκηση της κρατικής εποπτείας και επί τη βάση του αντιτύπου του πρακτικού ορκωμοσίας που κοινοποιείται σ' αυτόν...»

⁸ Άρθρο 40 παρ. 1 και 3 του ν. 4804/2021.

⁹ ΣτΕ 2132/2004.

¹⁰ ΣτΕ 1314/1983.

Ως εκ τούτου, **εάν κάποιος αιρετός έχουν επανεκλεγεί**, ακόμη και στο ίδιο αξίωμα, που κατείχαν την προηγούμενη δημοτική περίοδο, τούτο δεν σημαίνει συνέχιση της θητείας τους, και για το λόγο αυτό, **θα πρέπει να ορκιστούν εκ νέου**, όπως οι λοιποί νεοεκλεγέντες αιρετοί.

Επίσης, **αιρετός που τελεί σε κατάσταση αργίας κατά την προηγούμενη δημοτική περίοδο**, είτε λόγω επιβολής πειθαρχικής ποινής είτε λόγω δικαστικής καταδίκης, επανεκλεγόμενος **ορκίζεται εκ νέου και, εν συνεχεία, τίθεται (εκ νέου) σε αργία με απόφαση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.**¹¹

Ακόμη, σημειώνεται ότι, **ήδη ορκισθείς σε αιρετό αξίωμα του δήμου, στην περίπτωση που καταλαμβάνει νέο αιρετό αξίωμα δεν ορκίζεται εκ νέου**, καθόσον η δόση όρκου ανατρέχει στην άσκηση οποιουδήποτε αιρετού αξιώματος.¹²

Επισημαίνεται ότι, όπου στην παρούσα εγκύκλιο αναφέρεται ως **αρμόδιο όργανο ο Επόπτης**, μέχρι την έναρξη λειτουργίας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., νοείται ο **Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.**¹³

2. Τόπος και χρόνος ορκωμοσίας

Η ορκωμοσία λαμβάνει χώρα **στο κατάστημα του δήμου, ή σε άλλο δημόσιο - δημοτικό κτίριο, ή σε κατάλληλο δημόσιο - δημοτικό χώρο**¹⁴ εντός των διοικητικών ορίων του δήμου, σε **δημόσια συνεδρίαση**, της οποίας ο **ακριβής χρόνος** (ημερομηνία και ώρα) ορίζεται από τον νεοεκλεγέντα δήμαρχο.

Η **ημερομηνία της ορκωμοσίας ορίζεται εντός του χρονικού διαστήματος των είκοσι (20) ημερών πριν από την ανάληψη των καθηκόντων**, λαμβάνοντας υπόψη και την προθεσμία αποποίησης της εκλογής (βλ. κατωτέρω Κεφάλαιο Β', Ενότητα 1) και έως την παραμονή της

¹¹ [ΣτΕ 3376/2011](#).

¹² Συνεπώς, **ήδη ορκισθείς δημοτικός σύμβουλος, ο οποίος εκλέγεται δήμαρχος, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 60 του ν. 3852/2010 (Α' 87), δεν ορκίζεται ξανά**, όπως ομοίως και δήμαρχος που παραιτείται και οποίος παραμένει δημοτικός σύμβουλος, σύμφωνα με το άρθρο 39 παρ. 1 του ν. 4804/2021. Κατ' αναλογία, **δεν απαιτείται εκ νέου ορκωμοσία του Προέδρου Συμβουλίου Κοινότητας που καταλαμβάνει τη θέση κατ' εφαρμογή του άρθρου 40 παρ. 2 του ν. 4804/2021.**

¹³ Άρθρο 64 παρ. 3 του ν. 4954/2022 (Α' 136), συνδυαστικά με το άρθρο 22 ν. 5046/2023 (Α' 137).

¹⁴ Δημόσιος χώρος, με την έννοια της λειτουργικής εξυπηρέτησης του σκοπού της ευρύτερης συμμετοχής στη διαδικασία της τελετής ορκωμοσίας των αιρετών, δηλ. επί παραδείγματι, ένα δημοτικό αμφιθέατρο.

ημέρας εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων των νέων δημοτικών αρχών, **ήτοι από 12 Δεκεμβρίου έως και 31 Δεκεμβρίου 2023.**

Αν η ορκωμοσία εκλεγέντος δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας δεν πραγματοποιηθεί τη συγκεκριμένη ημερομηνία για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας, ο νεοεκλεγείς δήμαρχος καλεί τον επιτυχόντα δημοτικό σύμβουλο, σύμβουλο ή πρόεδρο δημοτικής κοινότητας, προς ορκωμοσία εντός πέντε (5) ημερών, αφότου του γνωστοποιήθηκε η άρση των λόγων.¹⁵

3. Πρόσκληση ορκωμοσίας

Ο νεοεκλεγείς Δήμαρχος απευθύνει **πρόσκληση¹⁶ για ορκωμοσία** σε όλα τα τακτικά μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, των Συμβουλίων των Δημοτικών Κοινοτήτων και στους Προέδρους των Δημοτικών Κοινοτήτων, η οποία πρέπει να κοινοποιηθεί τουλάχιστον σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από την ημέρα της ορκωμοσίας.¹⁷

Η πρόσκληση του νεοεκλεγέντος Δημάρχου πρωτοκολλείται στον δήμο και κοινοποιείται στους ενδιαφερόμενους με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο (συστημένη επιστολή, επίδοση μέσω των υπηρεσιών του δήμου, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, κ.λπ.), με το οποίο μπορεί να αποδεικνύεται ο ακριβής χρόνος που έλαβε γνώση αυτής το καθένα από τα ανωτέρω πρόσωπα, προκειμένου να μην υπάρξει οποιαδήποτε τυχόν αμφισβήτηση για την έγκαιρη ενημέρωσή τους. **Η πρόσκληση δεν απαιτείται να αναρτηθεί στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ».**

Επισημαίνεται ότι **στη διαδικασία της ορκωμοσίας παρευρίσκονται όλοι οι αιρετοί**, δεν παρέχεται, δηλαδή, από τη νομοθεσία η δυνατότητα ορκωμοσίας των αιρετών κατά δημοτικές παρατάξεις, όπως και δεν παρέχεται η δυνατότητα ορκωμοσίας των αιρετών ανά εκλογική περιφέρεια ή αξίωμα.

¹⁵ Άρθρο 37 παρ. 3 του ν.4804/2021.

¹⁶ Πρότυπο πρόσκλησης για ορκωμοσία των νέων αρχών παρατίθεται στο Παράρτημα 1.1 της παρούσας εγκυκλίου. Σημειώνεται ότι τα πρότυπα προσκλήσεων και εγγράφων που παρατίθενται δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, αλλά παρατίθενται προς διευκόλυνση των αιρετών.

¹⁷ Άρθρο 14 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, [Α' 45](#)).

4. Διαδικασία Ορκωμοσίας

Από τις κείμενες διατάξεις **δεν ορίζεται συγκεκριμένο τελετουργικό** για την ορκωμοσία των αιρετών, παρά μόνο ορίζεται το **περιεχόμενο του όρκου**.¹⁸

Σημειώνεται ότι, για πρώτη φορά, προβλέπεται όρκος - διακριτός για τους Έλληνες πολίτες και τους αλλοδαπούς πολίτες κρατών - μελών της Ε.Ε., παρουσία νόμιμου θρησκευτικού λειτουργού¹⁹ - ή ρητή διαβεβαίωση, κατ' αναλογία με τα οριζόμενα στον δημοσιοϋπαλληλικό κώδικα (άρθρο 19 ν. 3528/2007, Α' 26).

➤ **Ο όρκος που δίνεται για τους Έλληνες πολίτες έχει ως εξής:**

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

➤ **Ο όρκος που δίνεται για τους αλλοδαπούς πολίτες κρατών - μελών της Ε.Ε. έχει ως εξής:**

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην Ελλάδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

➤ **Αιρετός που δεν επιθυμεί να δώσει όρκο, παρέχει, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση:**

«Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

Υπενθυμίζεται ότι, εάν ο ενδιαφερόμενος δεν δώσει όρκο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2023, εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμά του, εκτός από την περίπτωση της αντικειμενικής αδυναμίας, όπως αναλύεται κάτωθι (Κεφ. Α, Ενότητα 6).²⁰

Για την έκπτωση, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση για τα πραγματικά περιστατικά.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι, τυχόν επιπλέον κείμενα προς εκφώνηση που αιτούνται αιρετοί, είτε προς όρκο είτε προς διαβεβαίωση, δεν καταγράφονται στα πρακτικά.

¹⁸ Άρθρο 37 παρ. 1 του ν. 4804/2021.

¹⁹ Ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223), το οποίο τηρείται στη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

²⁰ Άρθρο 38 παρ. 2 του ν. 4804/2021.

5. Πρακτικό ορκωμοσίας

Για την ορκωμοσία συντάσσεται **πρακτικό**,²¹ το οποίο υπογράφεται από τον εκλεγέντα Δήμαρχο, τους δημοτικούς συμβούλους, τους συμβούλους δημοτικής κοινότητας και τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων που ορκίστηκαν.²²

Το πρακτικό συντάσσεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα παραμένει, στο αρχείο του δήμου στο διηλεκές, και το άλλο πρέπει να αποσταλεί στον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης²³, σε κάθε περίπτωση, πριν τη διενέργεια των δημαιρεσιών.²⁴

6. Περίπτωση μη ορκωμοσίας αιρετού

Εάν κάποιος από τους εκλεγέντες δεν μπορεί να παραστεί στην ορκωμοσία, κατά την οριζόμενη ημερομηνία, επικαλούμενος **λόγους αντικειμενικής αδυναμίας**,²⁵ οι οποίοι δεν αίρονται πριν την 31η Δεκεμβρίου 2023, τότε ο Δήμαρχος οφείλει να τον καλέσει να ορκισθεί μέσα σε πέντε (5) ημέρες, αφότου του γνωστοποιηθεί η άρση των λόγων αυτών.²⁶ Επισημαίνεται ότι η ορκωμοσία του αιρετού αυτού μπορεί να λάβει χώρα και μετά την 1η Ιανουαρίου 2024, όποτε δηλαδή αρθούν οι λόγοι αντικειμενικής αδυναμίας που έχει επικαλεσθεί.

Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο συγκεκριμένος αιρετός οφείλει να ενημερώσει τον Δήμαρχο για τους λόγους, για τους οποίους δεν μπορεί να παραστεί στην ορκωμοσία κατά την ημέρα που έχει οριστεί και να τον ενημερώσει, όταν οι λόγοι αυτοί έχουν εκλείψει. **Η ενημέρωση αυτή, για λόγους ασφάλειας δικαίου, ορθό είναι να είναι έγγραφη και να πρωτοκολληθεί στον δήμο.**

Οι λόγοι αντικειμενικής αδυναμίας, των οποίων γίνεται επίκληση, ώστε να μη δοθεί ο όρκος, πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά και να μην είναι γενικοί, αόριστοι ή αναπόδεικτοι και τελούν,

²¹ Πρότυπο πρακτικού ορκωμοσίας παρατίθεται στο Παράρτημα 1.2 της παρούσας εγκυκλίου.

²² Άρθρο 37 παρ. 4 του ν. 4804/2021.

²³ Ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης προβαίνει σε έλεγχο σε σχέση με την απόφαση ανακήρυξης του οικείου Πρωτοδικείου.

²⁴ Δηλαδή, πριν τις 2 Ιανουαρίου 2024, ημέρα διεξαγωγής των δημαιρεσιών για την ανάδειξη των μελών του δημοτικού συμβουλίου και της δημοτικής επιτροπής.

²⁵ Ο λόγος αντικειμενικής αδυναμίας πρέπει να είναι γεγονός αναπότρεπτο ή ανυπέρβλητο και απρόβλεπτο κωλύματος, συνεπεία του οποίου ο ενδιαφερόμενος τελεί σε απόλυτη πραγματική αδυναμία να επιμεληθεί των υποθέσεων του αυτοπροσώπως (ΣτΕ [2132/2004](#) και [1135/2000](#)).

²⁶ Άρθρο 37 παρ. 3 του ν. 4804/2021.

πάντα, υπό τη κρίση του Δημάρχου.²⁷ Σημειώνεται ότι, σε καμία περίπτωση, δεν είναι αποδεκτή η αόριστη επίκληση «εκτάκτου οικογενειακού προβλήματος»²⁸ ή «ανεπιλημμένων επαγγελματικών υποχρεώσεων»,²⁹ γεγονότα τα οποία δεν αποτελούν αντικειμενικούς λόγους, αλλά υποκειμενικούς, συνδεόμενους με τη βούληση του φυσικού προσώπου.

Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση που κάποιος, για οποιονδήποτε λόγο, δεν δώσει όρκο την καθορισμένη στην πρόσκληση του εκλεγέντος Δημάρχου ημερομηνία, μπορεί να προσέλθει στο δημοτικό κατάστημα, πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2023 σε νέα, ορισθείσα από τον εκλεγέντα Δήμαρχο, ημερομηνία και να ορκιστεί.³⁰

Στις περιπτώσεις αυτές, συντάσσεται **νέο πρακτικό ορκωμοσίας**, το οποίο υπογράφεται από τον εκλεγέντα Δήμαρχο και τον ορκισθέντα αιρετό και αποστέλλεται στον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα ανωτέρω.

Β. Αποποίηση εκλογής - Αντικατάσταση και αναπλήρωση δημοτικών συμβούλων, συμβούλων και προέδρων δημοτικών κοινοτήτων

9

1. Αποποίηση εκλογής

Οι εκλεγέντες αιρετοί έχουν το **δικαίωμα αποποίησης της εκλογής τους**, το οποίο δύναται να ασκείται από την ημέρα ανακήρυξής τους από το αρμόδιο Πολυμελές Πρωτοδικείο έως και είκοσι (20) τουλάχιστον μέρες πριν από την έναρξη της δημοτικής περιόδου, **δηλ. μέχρι και την 11η Δεκεμβρίου 2023**.³¹

Η αποποίηση της εκλογής τους λαμβάνει χώρα, **μέσω γραπτής τους δήλωσης** προς τον οικείο Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, και καθίσταται **αυτοδίκαια αποδεκτή**.

²⁷ Γνμ [ΝΣΚ 404/2003](#).

²⁸ [ΣτΕ 2117/2008](#).

²⁹ [ΣτΕ 2116/2008](#).

³⁰ [ΣτΕ 2132/2004](#).

³¹ Συνάγεται ότι αποποίηση εκλογής δεν νοείται πέραν της ανωτέρω ημερομηνίας (δηλαδή από την 12η Δεκεμβρίου 2023 και μετά). Μετά την ημερομηνία αυτή, όποιος αιρετός επιθυμεί μπορεί να παραιτηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2024 και έπειτα, σύμφωνα με το άρθρο 39 του ν. 4804/2021.

Εάν δεν δηλώσουν αποποίηση της εκλογής τους μέχρι την ημερομηνία αυτή, τότε θεωρείται ότι την έχουν αποδεχθεί.³² Σε κάθε περίπτωση, η ενημέρωση του νεοεκλεγέντος Δημάρχου πρέπει να είναι άμεση, ώστε να προβεί σε πρόσκληση του επιλαχόντος συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του δικαστηρίου.

Συνοπτικά αναφέρονται οι κάτωθι περιπτώσεις:

- Αν κάποιος αιρετός δεν έχει αποποιηθεί την εκλογή του και δεν δώσει όρκο, εκτός από την περίπτωση της αντικειμενικής αδυναμίας, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2023, τότε εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμά του.³³
- Αν κάποιος αιρετός επιθυμεί να αποποιηθεί την εκλογή του, πριν από την 11η Δεκεμβρίου 2023, τότε πρέπει να προβεί σε έγγραφη δήλωση προς τον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ενώ παράλληλα, να κοινοποιήσει τη δήλωση στον εκλεγέντα Δήμαρχο, πρωτοκολλώντας σχετική αίτηση στον δήμο, ο οποίος πρέπει να καλέσει για ορκωμοσία τον νόμιμο αναπληρωτή του, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του δικαστηρίου, κατά τη διαδικασία που περιγράφεται στη Ενότητα 2, κατωτέρω.
- Αν κάποιος αιρετός έχει δώσει όρκο αλλά επιθυμεί να παραιτηθεί από τη θέση του μετά την εγκατάσταση των νέων αρχών, εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4804/2021.³⁴
- Αν αιρετός υποβάλει δήλωση αποποίησης της εκλογής του και την ανακαλέσει³⁵ πριν κληθεί ο αναπληρωματικός προς ορκωμοσία και παραστεί κατά την ημέρα της ορκωμοσίας και ορκιστεί, τότε θεωρείται ότι η αποποίησή του έχει ανακληθεί και, ως εκ τούτου, δεν συντρέχει λόγος έκπτωσης από το αξίωμά του.
- Αν εκλεγείς Δήμαρχος αποποιηθεί την εκλογή του, υποβάλλοντας εγγράφως την απόφασή του αυτή στον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης³⁶, τότε όλες τις ενέργειες για την ορκωμοσία ασκεί ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται

³² Άρθρο 38 παρ. 1 του ν. 4804/2021.

³³ Άρθρο 38 παρ. 2 του ν. 4804/2021.

³⁴ Η παρ. 2 έχει ως εξής: «Η παραίτηση των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του οικείου δημάρχου.»

³⁵ Η ανάκληση πραγματοποιείται εγγράφως στον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

³⁶ Πρότυπο δήλωσης αποποίησης εκλογής Δημάρχου παρατίθεται στο Παράρτημα 1.3 της παρούσας.

κλήρωση.³⁷ Η κενωθείσα θέση του αποπονηθέντος Δημάρχου πληρώνεται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 60 του ν. 3852/2010.

2. Αντικατάσταση συμβούλων και προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων

Τις έδρες των δημοτικών συμβούλων και των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή, αντίστοιχα, της ίδιας δημοτικής κοινότητας.³⁸

Την έδρα του προέδρου της δημοτικής κοινότητας, που για οποιονδήποτε λόγο μένει κενή, καταλαμβάνει ο επόμενος, κατά σειρά των σταυρών που έλαβε στη δημοτική κοινότητα, υποψήφιος πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας του ίδιου συνδυασμού.³⁹

Ο Δήμαρχος καλεί άμεσα τους αναπληρωματικούς συμβούλους, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία μέσα σε πέντε (5) ημέρες αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του Δημάρχου, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο Κεφάλαιο Α, ανωτέρω.

Εφόσον δεν εμφανισθούν στην προθεσμία αυτή, αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού και καλείται ο επόμενος.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις εξάντλησης των αναπληρωματικών, ισχύουν, κατά περίπτωση, αιρετού αξιώματος, τα κάτωθι:⁴⁰

- Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού σε μια εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού, ανά ένας και κατά σειρά, ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό. Αν δεν υπάρχουν, καλούνται αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και κατά σειρά εκλογής, από τους λοιπούς συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί. Αν και πάλι δεν υπάρχουν, καλούνται

³⁷ Άρθρο 60 παρ. 5 του ν. 3852/2010.

³⁸ Άρθρο 40 παρ. 1 του ν. 4804/2021.

³⁹ Άρθρο 40 παρ. 2 του ν. 4804/2021.

⁴⁰ Άρθρο 40 παρ. 4, 5 και 6 του ν. 4804/2021. Βλ. τη διαδικασία αναπλήρωσης των συμβούλων σε Πίνακες στο Παράρτημα.

αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους, από άλλη εκλογική περιφέρεια, ξεκινώντας από αυτή με τον μεγαλύτερο πληθυσμό, από τους υπόλοιπους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί.

- Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων του συνδυασμού στην ίδια δημοτική κοινότητα, καλούνται, αντίστοιχα, να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων, ανά ένας, από άλλους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης στη δημοτική κοινότητα και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί στην ίδια δημοτική κοινότητα. Αν και πάλι υπάρχουν κενές έδρες για οποιονδήποτε λόγο στο συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, ορίζει δημοτικό σύμβουλο ή σύμβουλο άλλης δημοτικής κοινότητας ως σύμβουλο της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου.⁴¹
- Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων, το δημοτικό συμβούλιο ορίζει δημοτικό σύμβουλο, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου.⁴² Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται και στις δημοτικές κοινότητες, στις οποίες δεν έχει ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο υποψήφιος πρόεδρος.

12

Στην πλέον εξαιρετική περίπτωση που μείνουν κενές έδρες δημοτικών συμβούλων και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο περιφερειάρχης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο από την ημερομηνία κατά την οποία οι έδρες κατέστησαν κενές, την εκλογή τόσων συμβούλων και ισάριθμων αναπληρωματικών όσες είναι οι κενές έδρες.⁴³⁴⁴

3. Τελικές διευκρινήσεις

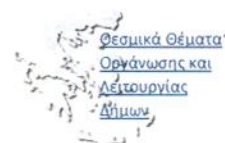
Για πληρότητα της ενημέρωσής σας, θέτουμε υπόψη σας και τις κατωτέρω νομοθετικές προβλέψεις:

⁴¹ Κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10 του ν. 4804/2021.

⁴² Κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10 του ν. 4804/2021.

⁴³ Άρθρο 40 παρ. 8 του ν. 4804/2021.

⁴⁴ Αναπληρωματική εκλογή διενεργείται στο τελευταίο έτος της δημοτικής περιόδου, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την επίτευξη απαρτίας.

α) Αν γίνει δεκτή η ένσταση που ασκήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 72 του ν. 4804/2021 και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και ακυρωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο η απόφαση επικύρωσης της εκλογής⁴⁵, η διαδικασία της ορκωμοσίας (βλ. Ενότητα Α) επαναλαμβάνεται με πρωτοβουλία του δημάρχου που εκλέγεται με βάση τη δικαστική απόφαση.⁴⁶

β) Το δημοτικό συμβούλιο και το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας λειτουργούν νόμιμα, έστω και με ελλιπή σύνθεση, που δεν μπορεί πάντως να είναι κατώτερη από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, στην περίπτωση όπου μέλη δημοτικού συμβουλίου ή συμβουλίου δημοτικής κοινότητας αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν ή τεθούν σε αργία ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές έδρες να συμπληρωθούν με αναπλήρωση ή με εκλογές, ή μέχρι τη λήξη του χρόνου της αργίας.⁴⁷

γ) Στην περίπτωση θέσης σε αργία μελών δημοτικών συμβουλίων ή συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, εάν ο αριθμός των μελών που απομένουν είναι μικρότερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, ο δήμαρχος για το, μέχρι λήξης της αργίας, χρόνο, καλεί σε ορκωμοσία τους αναπληρωματικούς συμβούλους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή της ίδιας δημοτικής κοινότητας από το συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής τους. Σε περίπτωση θέσης σε αργία προέδρων δημοτικών κοινοτήτων, ο δήμαρχος - για τον μέχρι λήξης της αργίας χρόνο - καλεί σε ορκωμοσία τους αναπληρωματικούς τους.⁴⁸

δ) Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων και των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων και συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, αντίστοιχα, που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 5 και 37 του ν. 4804/2021.⁴⁹

ε) Στην περίπτωση που το δημοτικό συμβούλιο ή το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη δημοτικών συμβούλων ή

⁴⁵ Άρθρο 36 του ν.4804/2021.

⁴⁶ Άρθρο 37 παρ. 6 του ν. 4804/2021.

⁴⁷ Άρθρο 40 παρ. 11 του ν. 4804/2021.

⁴⁸ Άρθρο 40 παρ. 7 του ν. 4804/2021.

⁴⁹ Άρθρο 40 παρ. 12 του ν. 4804/2021.

συμβούλων δημοτικής κοινότητας, αντίστοιχα, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.⁵⁰

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

Όνομα	Τηλέφωνο
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Νάσαινα Δέσποινα	213 136 4378
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon>.

Αθήνα, 01 Δεκεμβρίου 2023

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Αποδέκτες:

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας

Κοινοποίηση:

1. Κ.Ε.Δ.Ε.
info@kede.gr
2. Ε.Ε.Τ.Α.Α.

⁵⁰ Άρθρο 40 παρ. 13 του ν. 4804/2021.

info@eetaa.gr

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Διευθύνσεις Υπουργείου Εσωτερικών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πρότυπα πρακτικών και προσκλήσεων

1.1 Πρόσκληση Δημάρχου για ορκωμοσία αιρετών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ_(τόπος), Δεκεμβρίου
2023
ΔΗΜΟΣ .....

Αριθ. πρωτ.:

ΠΡΟΣ:

Τακτικά μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου
και των Συμβουλίων Δημοτικών
Κοινοτήτων,
Προέδρους Δημοτικών Κοινοτήτων
(όπως Πίνακας Αποδεκτών)

16

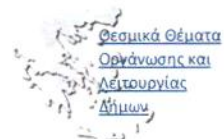
ΘΕΜΑ: «Πρόσκληση προς τα τακτικά μέλη Δημοτικού Συμβουλίου, Συμβουλίων Δημοτικών Κοινοτήτων και Προέδρων Δημοτικών Κοινοτήτων για ορκωμοσία»

Μετά την επικύρωση της εκλογής και την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ... απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ..., παρακαλείσθε να προσέλθετε (ταχ. διεύθυνση: ...) στις ΗΗ/12/2023, ημέρα ... και ώρα ..., ώστε σε δημόσια συνεδρίαση, να διεξαχθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 37 του ν. 4804/2021 ορκωμοσία.

Ο εκλεγείς Δήμαρχος

(υπογραφή)

Όνομα Επώνυμο

1.2 Πρακτικό ορκωμοσίας αιρετών Δήμων

Στο δημοτικό κατάστημα του Δήμου... προσήλθαν σήμερα, ΗΗ/12/2023 και ώρα ... κατόπιν της υπ' αριθμ. .... πρόσκλησης του εκλεγέντα Δημάρχου κ./κας ..., οι Δημοτικοί Σύμβουλοι, οι Σύμβουλοι Δημοτικών Κοινοτήτων και οι Πρόεδροι Δημοτικών Κοινοτήτων, οι οποίοι αναδείχθηκαν τακτικά μέλη σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ... απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ..., τα ονόματα των οποίων αναγράφονται στο τέλος του πρακτικού, και σε δημόσια συνεδρίαση έδωσαν τον προβλεπόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 4804/2021 όρκο, που έχει ως εξής, κατά περίπτωση:

Ο όρκος που δίνεται για τους Έλληνες πολίτες έχει ως εξής:

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

Ο όρκος που δίνεται για τους αλλοδαπούς πολίτες κρατών - μελών της Ε.Ε. έχει ως εξής:

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην Ελλάδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

Αιρετός που δεν επιθυμεί να δώσει όρκο, παρέχει, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση:

«Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

(Αναγράφονται το Όνομα και το Επίθετο των ορκισθέντων)

- Προσήλθε, επίσης, ο κ. .../ η κα ....., (δηλώνεται η αιρετή του ιδιότητα, π.χ. δημοτικός σύμβουλος), ο/η οποίος/α έδωσε με ίδιο τύπο όρκου, τον ακόλουθο όρκο:

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

- Προσήλθε, επίσης, ο κ. .../ η κα ....., (δηλώνεται η αιρετή του ιδιότητα, π.χ. δημοτικός σύμβουλος), ο/η οποίος/α αντί όρκου, παρείχε την ακόλουθη διαβεβαίωση:

«Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

Δήμαρχος_Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή

Δημοτικοί Σύμβουλοι

Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή

Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή

Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή

Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή

Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή

Σύμβουλοι Δημ. Κοινότητας (ο δημοτικές κοινότητες μπορούν να τεθούν και σε αλφαβητική σειρά)	Ονοματεπώνυμο Ονοματεπώνυμο Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή Υπογραφή Υπογραφή
Σύμβουλοι Δημ. Κοινότητας	Ονοματεπώνυμο Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή Υπογραφή
Σύμβουλοι Δημ. Κοινότητας	Ονοματεπώνυμο Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή Υπογραφή
Ο Πρόεδρος της Δημ. Κοινότητας (οι δημοτικές κοινότητες μπορούν να τεθούν και σε αλφαβητική σειρά)	Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή
Ο Πρόεδρος της Δημ. Κοινότητας	Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή

1.3 Δήλωση αποποίησης εκλογής Δημάρχου από το αιρετό αξίωμά του

... Δεκεμβρίου 2023

ΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ

Του/Της .....

Από το αξίωμα του Δημάρχου .....

ΠΡΟΣ

Τον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης .....

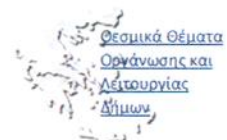
19

Σας δηλώνω ότι αποποιούμαι την εκλογή μου ως Δήμαρχου ..... και για τον λόγο αυτό δεν προτίθεμαι να εγκατασταθώ και να ασκήσω τα καθήκοντα που απορρέουν από το αξίωμα αυτό.

Με τιμή

Ο/Η ΔΗΛΩΝ/ΟΥΣΑ

(Ονοματεπώνυμο - Υπογραφή)

Διαδικασία αναπλήρωσης μελών συλλογικών οργάνων

Αναπλήρωση δημοτικών συμβούλων

Κλήση αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων ανά ένας και κατά σειρά:

1. Από τον ίδιο συνδυασμό και από την ίδια εκλογική περιφέρεια
2. Από τον ίδιο συνδυασμό και από άλλη εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο κατά σειρά πληθυσμό.

Κλήση αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων ανά ένας, κατά σειρά εκλογικής δύναμης και κατά σειρά εκλογής

3. Από λοιπούς συνδυασμούς της ίδιας εκλογικής περιφέρειας
4. Από λοιπούς συνδυασμούς από άλλη εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο κατά σειρά πληθυσμό

Αναπλήρωση συμβούλων δημοτικής κοινότητας

Κλήση αναπληρωματικών συμβούλων δημοτικής κοινότητας **ανά έναν και κατά σειρά:**

1. Από τον **ίδιο** συνδυασμό **στην ίδια δημοτική κοινότητα**

Κλήση αναπληρωματικών συμβούλων **ανά έναν, κατά σειρά εκλογικής δύναμης στην ίδια δημοτική κοινότητα**

2. Από **λοιπούς συνδυασμούς** κατά σειρά εκλογής στην απόφαση ανακήρυξης
3. **Ορισμός με απόφαση δημοτικού συμβουλίου δημοτικού συμβούλου ή συμβούλου άλλης δημοτικής κοινότητας**

Αναπλήρωση Προέδρων δημοτικής κοινότητας

1. Κλήση αναπληρωματικών Προέδρων ανά ένας και κατά σειρά εκλογής στην απόφαση ανακήρυξης

2. Ορισμός Προέδρου Δημοτικής Κοινότητας με απόφαση δημοτικού συμβουλίου

Νομοθεσία

ν. 4804/2021 «Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών και λοιπές διατάξεις.» (ΦΕΚ 90/τ. Α'/5.6.2021)

Άρθρο 37

Ορκωμοσία αιρετών

1. Μετά από την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων, πριν από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων τους, δίνουν τον ακόλουθο όρκο, που τελείται παρουσία νόμιμου θρησκευτικού λειτουργού, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223): «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου». Ο όρκος των αλλοδαπών πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην Ελλάδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου». Όποιος δεν επιθυμεί να δώσει όρκο, παρέχει, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση: «Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.».

2. Εάν δεν τηρηθεί ένας από τους τύπους της παρ. 1, θεωρείται ότι ο δήμαρχος, ο δημοτικός σύμβουλος, ο σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή ο πρόεδρος δημοτικής κοινότητας δεν έχει ορκιστεί.

3. Η ορκωμοσία γίνεται στο κατάστημα του δήμου, ή σε άλλο δημόσιο κτίριο, ή σε κατάλληλο δημόσιο χώρο εντός των διοικητικών ορίων του δήμου, σε δημόσια συνεδρίαση, της οποίας ο ακριβής χρόνος (ημερομηνία και ώρα) ορίζεται από τον νεοεκλεγέντα δήμαρχο. Η ημερομηνία της ορκωμοσίας ορίζεται το νωρίτερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ανάληψη των καθηκόντων και έως την παραμονή της ημέρας εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων των νέων δημοτικών αρχών. Αν η ορκωμοσία εκλεγέντος δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας δεν πραγματοποιηθεί την ημερομηνία του δευτέρου εδαφίου για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας, ο νεοεκλεγείς δήμαρχος καλεί τον επιτυχόντα δημοτικό σύμβουλο, σύμβουλο, ή πρόεδρο δημοτικής κοινότητας προς ορκωμοσία εντός πέντε (5) ημερών αφότου του γνωστοποιήθηκε η άρση των λόγων.

4. Για την ορκωμοσία συντάσσεται πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τον δήμαρχο, τους δημοτικούς συμβούλους, τους συμβούλους δημοτικής κοινότητας και τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων που ορκίστηκαν. Το πρακτικό αυτό συντάσσεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα παραμένει στον δήμο και το άλλο αποστέλλεται στον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

5. Ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους από την ημέρα της εγκατάστασης.

6. Αν γίνει δεκτή η ένσταση που ασκήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί των διαφορών που

αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και ακυρωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο η απόφαση επικύρωσης της εκλογής του άρθρου 36, η διαδικασία των παρ. 1 έως 5 επαναλαμβάνεται με πρωτοβουλία του δημάρχου που εκλέγεται με βάση τη δικαστική απόφαση.

Άρθρο 38

Αποποίηση της εκλογής

1. Αιρετός, ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την έναρξη της δημοτικής περιόδου, με γραπτή δήλωσή του προς τον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, θεωρείται ότι την έχει αποδεχθεί.
2. Αιρετός, ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του πλην όμως δεν δίδει τον όρκο ή τη ρητή διαβεβαίωση του άρθρου 37, εντός της προθεσμίας της παρ. 1, εκπίπτει αυτοδικαίως. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον Επόπτη Ο.Τ.Α. εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που αυτός έλαβε γνώση όσων αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

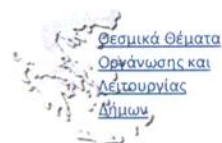
Άρθρο 39

Παραίτηση αιρετών

1. Η παραίτηση του δημάρχου υποβάλλεται εγγράφως στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. Ο δήμαρχος που παραιτήθηκε, δύναται να καταλάβει τη θέση δημοτικού συμβούλου που θα εκλεγεί νέος δήμαρχος, με σχετική αναφορά του στη δήλωση παραίτησης και στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι είναι ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης δημοτικός σύμβουλος.
2. Η παραίτηση των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του οικείου δημάρχου.
3. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η παραίτηση των αιρετών των δήμων από τις θέσεις που κατέχουν εκ της ιδιότητάς τους υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.
4. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών, αυτών που παραιτήθηκαν, γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου κατά την οποία αυτοί ασκούσαν καθήκοντα.
5. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής ή αποδοχής παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης αυτών που παραιτήθηκαν εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 40

Αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων και προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων

1. Τις έδρες των δημοτικών συμβούλων και των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή, αντίστοιχα, της ίδιας δημοτικής κοινότητας.
2. Την έδρα του προέδρου της δημοτικής κοινότητας, που για οποιονδήποτε λόγο μένει κενή, καταλαμβάνει ο επόμενος, κατά σειρά των σταυρών που έλαβε στη δημοτική κοινότητα, υποψήφιος πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας του ίδιου συνδυασμού.
3. Ο δήμαρχος καλεί αμέσως αυτούς που καταλαμβάνουν τις κενωθείσες έδρες, σύμφωνα με τις παρ. 1 ή 2, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του δημάρχου, σύμφωνα με το άρθρο 37, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως. Αν αυτοί που κλήθηκαν, δεν εμφανισθούν εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού.
4. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού σε μια εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές για οποιονδήποτε λόγο αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού, ανά ένας και κατά σειρά, ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό.
Αν δεν υπάρχουν, καλούνται αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και κατά σειρά εκλογής, από τους λοιπούς συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου και του επιτυχόντος συνδυασμού, της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί. Αν και πάλι δεν υπάρχουν, καλούνται αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους, από άλλη εκλογική περιφέρεια, ξεκινώντας από αυτή με τον μεγαλύτερο πληθυσμό, από υπόλοιπους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου και του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί.
5. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων του συνδυασμού στην ίδια δημοτική κοινότητα, καλούνται, αντίστοιχα, να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων, ανά ένας, από άλλους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης στη δημοτική κοινότητα και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί στην ίδια δημοτική κοινότητα. Αν και πάλι υπάρχουν κενές έδρες για οποιονδήποτε λόγο στο συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, ορίζει δημοτικό σύμβουλο ή σύμβουλο άλλης δημοτικής κοινότητας ως σύμβουλο της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου, κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10.
6. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων, το δημοτικό συμβούλιο ορίζει δημοτικό σύμβουλο, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου, κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και αν σε μία δημοτική κοινότητα δεν έχει ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο υποψήφιος πρόεδρος δημοτικής κοινότητας.
7. Αν δημοτικοί σύμβουλοι ή σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων τεθούν σε αργία και ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων είναι μικρότερος από αυτόν που απαιτείται για την επίτευξη απαρτίας, ο δήμαρχος καλεί αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή συμβούλους της ίδιας δημοτικής κοινότητας από τον συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής

τους και για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Αν πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων τεθούν σε αργία, ο δήμαρχος καλεί τους αναπληρωματικούς τους για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Αν για οποιονδήποτε λόγο αυτοί που κλήθηκαν, σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο, αρνηθούν ή δεν αποδεχτούν την άσκηση των καθηκόντων, εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 4 έως 6 για όσο διάστημα διαρκεί η αργία.

8. Αν μείνουν κενές έδρες δημοτικών συμβούλων και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο περιφερειάρχης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο από την ημερομηνία κατά την οποία οι έδρες κατέστησαν κενές, την εκλογή τόσων συμβούλων και ισάριθμων αναπληρωματικών όσες είναι οι κενές έδρες.

9. Στην αναπληρωματική εκλογή της παρ. 8 εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 15. Η υποβολή των υποψηφιοτήτων στην αναπληρωματική εκλογή γίνεται είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημερομηνία των εκλογών. Οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς ανάλογα με την εκλογική δύναμη καθενός από αυτούς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 26.

10. Αναπληρωματική εκλογή της παρ. 8 διενεργείται στο τελευταίο έτος της δημοτικής περιόδου, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την επίτευξη απαρτίας.

11. Τα δημοτικά συμβούλια, η οικονομική επιτροπή, η επιτροπή ποιότητας ζωής και τα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων λειτουργούν νόμιμα και με ελλιπή σύνθεση, η οποία δεν μπορεί να περιλαμβάνει μέλη λιγότερα από όσα απαιτείται για να έχουν απαρτία, αν δημοτικοί σύμβουλοι ή σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν, ή τεθούν σε αργία, ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές έδρες να συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με αναπλήρωση ή με εκλογές, ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.

12. Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων, της οικονομικής επιτροπής, της επιτροπής ποιότητας ζωής και των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων και συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, αντίστοιχα, που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 37 ή με βάση τον αριθμό των μελών που αντιστοιχούν στις επιτροπές.

13. Όταν το δημοτικό συμβούλιο ή το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικής κοινότητας, αντίστοιχα, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.